

TREŚCI I SZCZEGÓŁOWE CELE KSZTAŁCENIA

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
Dział 1: Obserwuję gospodarkę rynkową				
Historia pieniądza – czyli od czego się zaczęło	<ul style="list-style-type: none"> – historia pieniądza – początki bankowości – współczesny system bankowy – bank centralny i jego rola – polityka pieniężna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: barter, bank, bank centralny, stopa procentowa, stopa rezerw obowiązkowych, operacje otwartego rynku – rozumie przyczyny powstania banków – zna rolę banku centralnego w gospodarce – potrafi opowiedzieć historię pieniądza – wymienia poszczególne elementy systemu bankowego i charakteryzuje ich rolę – wie, który bank jest bankiem centralnym w Polsce – opisuje funkcje banku centralnego – charakteryzuje ekspansywną i restrykcyjną politykę pieniężną – pogłębia swoją wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – burza mózgów – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: bank centralny, banki komercyjne (...)</p> <p>4. Państwo, gospodarka. Uczeń:</p> <p>6) charakteryzuje narzędzia polityki pieniężnej</p>
Pieniądz w gospodarce rynkowej – czyli jak ułatwić handel	<ul style="list-style-type: none"> – pojęcie pieniądza – funkcje pieniądza – cechy pieniądza – formy pieniądza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: pieniądz, pieniądz gotówkowy, pieniądz elektroniczny, pieniądz bezgotówkowy – dostrzega różnicę pomiędzy kartą płatniczą a kredytową – charakteryzuje funkcje pieniądza – identyfikuje cechy pieniądza – wskazuje obecnie używane formy pieniądza – pogłębia swoją wiedzę – dostrzega znaczenie pieniądza w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – spotkanie z przedstawicielem banku – burza mózgów – wystąpienie ucznia – mapa pamięci – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>1) rozróżnia formy i funkcje pieniądza</p>

<p>Obieg okrężny – czyli teatr gospodarki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – podmioty gospodarki: gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, państwo – obieg okrężny w gospodarce: strumień pieniądza, strumień dóbr i usług – podział rynku ze względu na różne kryteria – rynek i jego rodzaje: rynek czynników produkcji, pracy, dóbr i usług – dobra i usługi – zasoby i ich klasyfikacja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo, dobra, usługi, rynek, rynek dóbr i usług, rynek zasobów – rozumie zasady funkcjonowania rynku – dokonuje podziału rynku ze względu na różne kryteria – klasyfikuje rodzaje zasobów – określa rodzaje zasobów niezbędnych do produkcji określonych dóbr – dostrzega zależności pomiędzy podmiotami gospodarki w obiegu okrężnym – omawia przepływ strumienia pieniężnego oraz strumienia dóbr i usług w obiegu okrężnym – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) rozróżnia czynniki wytwórcze (praca, przedsiębiorczość, kapitał, ziemia i informacja) i wyjaśnia ich znaczenie w różnych dziedzinach gospodarki 3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków 4) wyjaśnia okrężny obieg pieniądza w gospodarce rynkowej
--	---	---	--	--

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
Równowaga rynkowa – czyli o najlepszym rozwiązaniu	<ul style="list-style-type: none"> – wielkość popytu i czynniki ją kształtujące – wielkość podaży i czynniki ją kształtujące – prawo popytu i podaży – ustalanie cen – elastyczność cenowa popytu – paradoksy związane z popytem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: popyt, podaż, cena i równowaga rynkowa – dostrzega różnicę między popytem a wielkością popytu, podażą a wielkością podaży – rozumie proces ustalania ceny – potrafi narysować i zinterpretować wykresy: popytu, podaży i równowagi rynkowej – wymienia czynniki wpływające na popyt i podaż – wyjaśnia, czym jest cenowa elastyczność popytu – dostrzega powiązania między swoimi działaniami a funkcjonowaniem rynku – kształtuje swój pogląd na temat zachowań, z którymi spotyka się na rynku 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 6)charakteryzuje czynniki wpływające na popyt i podaż 7)wyznacza punkt równowagi rynkowej na prostych przykładach
Dział 2: Żyję w gospodarstwie domowym				
Ja i moje potrzeby – czyli jaki jestem	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikacja typów osobowości – czynniki sprzyjające rozwojowi osobowości – cechy osoby przedsiębiorczej – osoby przedsiębiorcze, które odniosły sukces – potrzeby człowieka: piramida potrzeb wg A. Masłowa – zmienność potrzeb 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: osobowość, potrzeba – rozumie znaczenie rozwoju osobowości dla własnej kariery zawodowej – rozróżnia typy osobowości zgodnie z ich klasyfikacją – określa cechy charakterystyczne dla danego typu osobowości – potrafi scharakteryzować własny typ osobowości, – wskazuje cechy osoby przedsiębiorczej – odnosi cechy osoby przedsiębiorczej do samego siebie – odróżnia potrzeby niższego i wyższego rzędu – klasyfikuje potrzeby zgodnie z hierarchią A. Masłowa – objaśnia zjawisko zmienności potrzeb i określa, z czego ono wynika – określa własne potrzeby – potrafi wyznaczyć cel własnych działań – z szacunkiem odnosi się do kolegów i koleżanek, niezależnie od typu ich osobowości – pracuje nad rozwojem własnej osobowości – dostrzega motywy własnego działania – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z użyciem prezentacji multimedialnej lub pogadanka – odgrywanie ról – wywiad (spotkanie) z przedsiębiorcą – człowiekiem sukcesu – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) przedstawia cechy jakimi charakteryzuje się osoba przedsiębiorcza 3)rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej 4)charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania 6) analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która zgodnie z zasadami etyki odniosła sukces w życiu zawodowym

Budżet domowy – czyli o relacjach dochodów i wydatków	<ul style="list-style-type: none"> – pojęcie gospodarstwa domowego – budżet gospodarstwa domowego i jego planowanie – źródła dochodów gospodarstw domowych – rodzaje wydatków w gospodarstwach domowych – sposoby racjonalnego gospodarowania pieniędzmi – deficyt w budżecie domowym i sposoby zapobiegania „dziurze budżetowej” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: koszt alternatywny, gospodarstwo domowe, budżet gospodarstwa domowego, nadwyżka budżetowa, deficyt budżetowy, dochody gospodarstwa domowego, wydatki gospodarstwa domowego – rozumie zależność między potrzebami członków gospodarstwa domowego a planowaniem budżetu rodziny – potrafi sklasyfikować rodzaje dochodów gospodarstw domowych – potrafi sklasyfikować rodzaje wydatków gospodarstw domowych – zna sposoby zapobiegania deficytowi w budżecie domowym 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem foliogramów – dyskusja – gra symulacyjna (np. <i>Kasa Nowa</i> dostępna na portalu www.nbportal.pl) – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>5) zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie</p> <p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka</p>
--	---	--	---	---

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
		<ul style="list-style-type: none"> – planuje budżet własnego gospodarstwa domowego z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny – dostrzega konieczność planowania własnych wydatków – prezentuje efekty własnej pracy na forum klasy – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 		
Kredyt – czyli sposób na duże pieniądze	<ul style="list-style-type: none"> – kredyt a pożyczka – rodzaje kredytów: studencki, mieszkaniowy, hipoteczny, konsumpcyjny, gotówkowy, lombardowy, konsolidacyjny, obrotowy, inwestycyjny – trudności z wyborem kredytu 	<p>Uczeń: – definiuje pojęcia: kredyt, pożyczka, zdolność kredytowa, żyrant</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnicę między kredytem i pożyczką – charakteryzuje różne rodzaje kredytów – przedstawia czynniki wpływające na wybór kredytu – podejmuje decyzję związaną z wyborem najkorzystniejszego dla siebie kredytu – oblicza koszt kredytu 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – studium przypadku – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>3) oblicza procent od kredytu (...), ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie</p> <p>10) analizuje oferty banków</p>
Inne usługi bankowe – czyli co jeszcze oferują banki	<ul style="list-style-type: none"> – konto osobiste – lokaty bankowe – konto oszczędnościowe (rachunek oszczędnościowy) – czynniki wpływające na wybór banku: oprocentowanie, kapitalizacja odsetek, czas trwania umowy, podatek „Belki” – wzór pozwalający obliczyć kapitalizację odsetek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi zidentyfikować usługi świadczone przez banki komercyjne – rozpoznaje prawidłowy numer rachunku bankowego – oblicza kapitalizację odsetek – wymienia czynniki wpływające na wybór banku – dostrzega różnicę między kontem osobistym, oszczędnościowym a lokatą bankową – świadomie funkcjonuje na rynku usług bankowych – wybiera najkorzystniejszą dla niego ofertę banków 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – prezentacja przygotowana przez ucznia – dyskusja – studium przypadku – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią (...) banki komercyjne (...)</p> <p>3) oblicza procent od (...) lokaty bankowej (...)</p> <p>7) rozróżnia formy inwestowania kapitału i dostrzega różnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania</p> <p>8) oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie</p> <p>10) analizuje oferty banków (...)</p>

<p>Inwestowanie – czyli jak pomnożyć pieniądze</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oszczędzanie – inwestowanie i jego formy – charakterystyka inwestycji rzeczowych – charakterystyka inwestycji finansowych – inwestowanie w siebie i własne przedsiębiorstwo jako nietypowe formy inwestycji – przesłanki podejmowania decyzji dotyczących inwestowania – zależność pomiędzy ryzykiem a zyskiem – szacowanie wielkości zysku z inwestycji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: inwestowanie, oszczędzanie, inwestycje rzeczowe i finansowe, spekulacja, obligacje, akcje, waluty obce, jednostki funduszy inwestycyjnych – rozumie zależność pomiędzy zyskiem a ponoszonym ryzykiem – odróżnia oszczędzanie od inwestowania – podaje przykłady inwestycji rzeczowych – potrafi scharakteryzować rodzaje inwestycji rzeczowych oraz określić ich wady i zalety – podaje przykłady inwestycji finansowych, w tym akcji, obligacji, walut, produktów strukturyzowanych – potrafi scharakteryzować rodzaje inwestycji finansowych oraz określić ich wady i zalety – wybiera najkorzystniejszą dla siebie formę inwestowania – dostrzega konieczność inwestowania w siebie – dostrzega możliwość inwestowania poprzez założenie i prowadzenie własnego przedsiębiorstwa – aktywnie pracuje w grupie – prezentuje wyniki pracy grupy na forum klasy 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – mapa pamięci na podstawie przygotowanego tekstu – praca w grupie – gra symulacyjna (np. <i>Gotówka</i> dostępna na portalu www.nbportal.pl) – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: (...) giełda papierów wartościowych, fundusze inwestycyjne (...) 5) wskazuje różnicę między różnymi rodzajami papierów wartościowych 7) rozróżnia formy inwestowania kapitału i dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania 8) oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie
---	---	---	--	--

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
<p>Giełda Papierów Wartościowych – czyli ryzykowny sposób na duże pieniądze</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje giełd – struktura rynku kapitałowego – Giełda Papierów Wartościowych – papiery wartościowe – notowania giełdowe – indeksy giełdowe i ich rola w podejmowaniu decyzji o inwestowaniu – inwestowanie na giełdzie papierów wartościowych (w tym zasady wyboru spółki giełdowej) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: giełda papierów wartościowych, papiery wartościowe, rynek pierwotny i wtórny, rynek podstawowy i równoległy, kurs akcji, indeks giełdowy, dywersyfikacja portfela, rachunek inwestycyjny, zlecenie, hossa, bessa – rozumie zasady przepływu pieniędzy w gospodarce za pośrednictwem rynku kapitałowego – zna zasadę ustalania kursu akcji – potrafi scharakteryzować instytucje rynku kapitałowego – czyta informacje zawarte w cedule giełdowej – nazywa i charakteryzuje podstawowe indeksy giełdowe – omawia kolejne działania, które należy podjąć, aby zainwestować na giełdzie papierów wartościowych – wyszukuje informacje niezbędne do wyboru spółki giełdowej – dostrzega ryzyko inwestowania na giełdzie papierów wartościowych – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – film edukacyjny, np. <i>Chciałbym zainwestować</i> przygotowany przez GPW – wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej – gra symulacyjna – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków <p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: (...) giełda papierów wartościowych 4) wyjaśnia mechanizm funkcjonowania giełdy papierów wartościowych na przykładzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie 6) wymienia podstawowe wskaźniki giełdowe i wyjaśnia ich wagę w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie

Fundusze inwestycyjne – czyli dla każdego coś dobrego	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje i podział funduszy inwestycyjnych – kryteria wyboru funduszu inwestycyjnego – analiza oferty funduszu inwestycyjnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: fundusz inwestycyjny, jednostka uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny, umorzenie jednostki – charakteryzuje poszczególne typy funduszy inwestycyjnych – dostrzega korzyści i zagrożenia płynące z powierzania swoich pieniędzy specjalistom – dostrzega zależność między zyskiem a ryzykiem podczas inwestowania w fundusze inwestycyjne – wybiera najlepszy dla siebie fundusz w warunkach symulowanych 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – mapa pamięci na podstawie przygotowanego tekstu – praca w grupie – studium przypadku – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią (...)fundusze inwestycyjne (...) 7) (...) dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania 10) analizuje oferty (...) funduszy inwestycyjnych
PIT – czyli każdy z nas płaci podatek od dochodów	<ul style="list-style-type: none"> – podatek dochodowy – przychody, koszt uzyskania, dochody – rodzaje deklaracji podatkowych PIT – wypełnianie deklaracji podatkowej PIT – źródła informacji o zasadach rozliczania PIT 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: PIT, przychody, koszt uzyskania, dochód, odliczenia podatkowe, skala podatkowa – potrafi obliczyć kwotę podatku dochodowego PIT na podstawie skali podatkowej – umie wybrać odpowiednią deklarację podatkową PIT – wypełnia deklarację podatkową PIT – znajduje informacje dotyczące obowiązujących stawek podatkowych i odliczeń – dostrzega konieczność rzetelnego wypełniania deklaracji PIT 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem foliogramów lub plansz – spotkanie z doradcą podatkowym – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 8) (...) wypełnia deklarację podatkową PIT, opierając się na przykładowych danych
Prawa konsumenta – czyli co powinno się wiedzieć, robiąc zakupy	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona konsumenta – prawo do bezpieczeństwa i ochrony zdrowia – prawo do informacji – prawo do ochrony interesu ekonomicznego – prawo do reprezentowania – instytucje wspierające konsumentów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: prawo do bezpieczeństwa, prawo do ochrony zdrowia, prawo do informacji, prawo do ochrony interesu ekonomicznego, prawo do reprezentowania – rozumie konieczność ochrony konsumenta – wymienia instytucje wspierające konsumenta i określa zakres ich działania – rozpoznaje informacje umieszczone na opakowaniach towarów 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – debata – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10) zna prawa konsumenta oraz wymienia instytucje stojące na ich straży (...)

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia obowiązki ciążące na sprzedawcy i producencie wynikające z praw konsumenta do rzetelnej informacji – wyjaśnia, co oznacza prawo do ochrony interesu ekonomicznego – określa rolę Miejskiego Rzecznika Konsumentów oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – wymienia organizacje pozarządowe chroniące prawa konsumenta – objaśnia, jakie prawa przysługują mu jako konsumentowi – dostrzega wagę ochrony konsumenta – dostrzega konieczność odpowiedzialnego zachowania sprzedawcy oraz producenta 		

Reklamacja – czyli korzystam ze swoich praw	<ul style="list-style-type: none"> – uprawnienia konsumenta wynikające z niezgodności towaru z umową – uprawnienia konsumenta wynikające z gwarancji – składanie reklamacji – asertywny konsument 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: reklamacja, niezgodność towaru z umową, gwarancja, asertywność – potrafi określić, kiedy towar jest niezgodny z umową – wyjaśnia różnicę pomiędzy uprawnieniami z tytułu niezgodności towaru z umową oraz gwarancji – potrafi przygotować i złożyć pisemną reklamację – rozpoznaje zachowania uległe, agresywne i asertywne – przejawia asertywną postawę w różnych aspektach życia – poprawnie argumentuje swoje racje podczas dochodzenia swoich praw 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – odgrywanie ról – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>2) rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej</p> <p>8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu (...) prezentacji własnego stanowiska</p> <p>9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli (...) konsumenta</p> <p>10) (...) przedstawia zasady składania reklamacji w przypadku niezgodności towaru z umową</p>
System ubezpieczeń – czyli o myśleniu na przyszłość	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje ubezpieczeń: ubezpieczenia osobowe, ubezpieczenia rzeczowe, ubezpieczenia zdrowotne, ubezpieczenia społeczne – tendencje na rynku ubezpieczeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie: ubezpieczenie – charakteryzuje różnego rodzaju ubezpieczenia – rozumie celowość ubezpieczania się 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – spotkanie z brokerem ubezpieczeniowym – debata – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią (...) firmy ubezpieczeniowe (...)</p> <p>10) analizuje oferty (...) firm ubezpieczeniowych (...)</p>
Emerytura – czyli pieniądze na „jesień życia”	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje systemów emerytalnych (repartycyjny, kapitałowy, mieszany) – system emerytalny w Polsce – czynniki wpływające na wysokość emerytury – stopa zastąpienia – przykład wyliczania przyszłej emerytury 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: system emerytalny, stopa zastąpienia – rozumie zasady funkcjonowania systemu emerytalnego w Polsce – zna budowę systemu emerytalnego – ma świadomość tego, iż o wysokość emerytury powinno się dbać od samego początku aktywności zawodowej – potrafi oszacować wysokość świadczenia emerytalnego na prostych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – ćwiczenia z wykorzystaniem kalkulatorów emerytalnych – dyskusja – podsumowanie zajęć 	<p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią (...) fundusze emerytalne</p> <p>9) charakteryzuje system emerytalny w Polsce i wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową a wysokością emerytury</p> <p>10) analizuje oferty (...) funduszy emerytalnych</p>
Dział 3: Chcę być pracownikiem				
Sztuka autoprezentacji – czyli prezentuję moje mocne strony	<ul style="list-style-type: none"> – mocne i słabe strony, analiza SWOT – metody wywierania wrażenia na innych – elementy autoprezentacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: mocne i słabe strony, analiza SWOT, autoprezentacja – rozumie konieczność dokonywania autoprezentacji w 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – pogadanka – analiza SWOT 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>3) rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej</p>

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
--------------	--------------------	---	----------------	-------------------------------

		<p>określonych sytuacjach</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa swoje mocne i słabe strony za pomocą analizy SWOT – definiuje rodzaje autoprezentacji – określa metody stosowane w autoprezentacji – dokonuje autoprezentacji na forum klasy – świadomie ocenia własne możliwości i potrafi je zaprezentować 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentacje uczniowskie – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji (...)</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>3) analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim</p>
CV i list motywacyjny – czyli autoprezentacja na papierze	<ul style="list-style-type: none"> – proces rekrutacji – zasady pisania CV – zasady pisania listu motywacyjnego – przygotowanie Europass CV 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: CV, list motywacyjny, Europass CV – wskazuje cechy wiarygodnego ogłoszenia o pracę – rozumie rolę CV i listu motywacyjnego – potrafi przygotować CV i list motywacyjny w odpowiedzi na ofertę pracy – potrafi wypełnić formularz Europass CV – widzi konieczność planowania swojej kariery zawodowej – dostrzega wagę zdobywania doświadczeń zawodowych na etapie szkoły ponadgimnazjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – pogadanka – odgrywanie ról – portfolio – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>5) zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>3) analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim</p> <p>4) wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje</p> <p>6) sporządza dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy</p>
Komunikacja interpersonalna – czyli jak porozumieć się z innymi	<ul style="list-style-type: none"> – komunikacja interpersonalna – schemat przesyłania komunikatu – komunikacja werbalna i niewerbalna – bariery komunikacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: komunikacja interpersonalna, komunikacja werbalna i niewerbalna, „mowa ciała”, parazytyk, bariery komunikacyjne – potrafi zidentyfikować elementy komunikacji werbalnej i niewerbalnej – omawia proces komunikacji interpersonalnej – identyfikuje bariery komunikacyjne w symulowanych i rzeczywistych sytuacjach oraz potrafi je niwelować – sprawnie komunikuje się z innymi – dostrzega wagę komunikacji niewerbalnej w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> – metoda projektów – wprowadzenie do tematyki zajęć – mapa pamięci – odgrywanie ról – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu (...) prezentacji własnego stanowiska</p> <p>9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli członka zespołu (...)</p>
Rozmowa kwalifikacyjna – czyli jak przekonać do siebie pracodawcę	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej – wygląd zewnętrzny – przebieg rozmowy kwalifikacyjnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: rozmowa kwalifikacyjna, portfolio – potrafi przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej – potrafi zadbać o wygląd zewnętrzny podczas rozmowy kwalifikacyjnej – przygotowuje odpowiednie dokumenty oraz portfolio – dostrzega wagę rozmowy kwalifikacyjnej w procesie rekrutacji – zwraca uwagę na elementy komunikacji niewerbalnej podczas rozmowy kwalifikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – burza mózgów – odgrywanie ról – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>7) przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych</p>

Formy zatrudnienia i wynagradzania – czyli co jest dla mnie najlepsze	<ul style="list-style-type: none"> – formy zatrudnienia wynikające z kodeksu pracy: umowy o pracę – formy wynikające z kodeksu cywilnego: umowa zlecenie, umowa o dzieło – kontrakt menedżerski – wady i zalety form zatrudnienia – wynagrodzenie pracownika: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozróżnić formy zatrudnienia – opisuje charakterystyczne cechy form zatrudnienia – wymienia i definiuje różne formy wynagrodzenia – rozumie wagę legalnego zatrudnienia – dostrzega różnice pomiędzy różnymi formami zatrudnienia – ma świadomość wad i zalet różnych form zatrudnienia – oblicza własne wynagrodzenie brutto i netto na prostych 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – prezentacja przygotowana przez ucznia – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli (...) pracownika (...)</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>5) rozróżnia sposoby zatrudnienia pracownika i interpretuje podstawowe przepisy kodeksu pracy (...)</p> <p>8) charakteryzuje różne formy wynagrodzeń i</p>
--	---	---	---	---

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
	prowizyjne, akordowe, zadaniowe – płaca brutto, netto	przykładach		oblicza swoje wynagrodzenie brutto i netto (...), opierając się na przykładowych danych
Prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika – czyli o prawie i regulaminach	<ul style="list-style-type: none"> – prawa i obowiązki pracownika – prawa i obowiązki pracodawcy – regulamin pracy – umowa – prawo czy obowiązek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia prawa i obowiązki pracownika – wymienia prawa i obowiązki pracodawcy – definiuje pojęcie regulaminu pracy – rozumie znaczenie regulaminu pracy zarówno z punktu widzenia pracodawcy, jak i pracownika – ma świadomość swoich praw i obowiązków jako pracownik – działa asertywnie w obronie swoich praw jako pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – spotkanie z przedstawicielem Państwowej Inspekcji Pracy – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli (...) pracownika (...)</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>5) (...) interpretuje podstawowe przepisy kodeksu pracy, w tym obowiązki i uprawnienia pracownika i pracodawcy</p>

Dział 4: Zakładam przedsiębiorstwo

Moje małe przedsiębiorstwo – czyli od pomysłu do realizacji	<ul style="list-style-type: none"> – poszukiwanie pomysłu na własną działalność gospodarczą – zalety i wady prowadzenia własnego przedsiębiorstwa – cele działalności gospodarczej – pozyskiwanie funduszy na działalność gospodarczą – formalności związane z zakładaniem małego przedsiębiorstwa – czynniki sukcesu i porażki przedsiębiorstwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: przedsiębiorca, przedsiębiorstwo, działalność gospodarcza – dostrzega zalety i wady prowadzenia własnego przedsiębiorstwa – określa cel działalności gospodarczej – zna sposoby pozyskiwania funduszy na działalność gospodarczą – charakteryzuje czynniki sprzyjające sukcesowi – zna czynniki wpływające na porażkę przedsiębiorstwa – potrafi dopełnić formalności związanych z założeniem jednoosobowej działalności gospodarczej – dostrzega szansę na pracę i rozwój zawodowy poprzez prowadzenie własnego przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – burza mózgów – wykład z wykorzystaniem foliogramów lub prezentacji multimedialnej – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin</p> <p>3. Instytucje rynkowe. Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: (...) banki komercyjne, giełda papierów wartościowych(...)</p> <p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>2) omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz sposoby ich realizacji</p> <p>5) opisuje procedury i wymagania związane z zakładaniem przedsiębiorstwa</p> <p>10) charakteryzuje czynniki wpływające na sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa</p>
--	--	--	---	--

Inne przedsiębiorstwa w gospodarce – czyli o różnorodności form	<ul style="list-style-type: none"> – małe i średnie przedsiębiorstwa – rodzaje przedsiębiorstw: państwowe, spółdzielnie, spółki – charakterystyka spółek osobowych – charakterystyka spółek kapitałowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: mikroprzedsiębiorstwo, małe przedsiębiorstwo, średnie przedsiębiorstwo – rozumie rolę małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce – wymienia rodzaje przedsiębiorstw – charakteryzuje poszczególne spółki osobowe i kapitałowe – dostrzega różnicę pomiędzy osobą fizyczną i prawną – podejmuje decyzję o wyborze najlepszej dla siebie formy prowadzenia działalności gospodarczej – aktywnie pracuje w grupie 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – mapa pamięci na podstawie przygotowanego tekstu – praca w grupach – wystąpienie ucznia – ćwiczenia utrwalające – – podsumowanie zajęć 	<p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>4) rozróżnia podstawowe formy prawnoorganizacyjne przedsiębiorstwa</p>
Działania marketingowe – czyli jak sprzedać produkt	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikacja klientów – marketing mix (produkt, cena, dystrybucja, promocja) – trendy w marketingu (partyzancki, szeptany, zapachowy itp.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: marketing mix, dystrybucja, produkt – potrafi wymienić kryteria niezbędne przy tworzeniu segmentu docelowego – rozumie sens ustalania segmentu docelowego – zna i rozumie istotę działań marketingowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – studium przypadku 	<p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje otoczenie, w którym działa przedsiębiorstwo</p> <p>2) omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz sposoby ich realizacji</p> <p>10) charakteryzuje czynniki wpływające na</p>

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działania składające się na promocję w przedsiębiorstwie – dostrzega znaczenie działań marketingowych dla przedsiębiorstwa – rozumie zależność działań promocyjnych na wysokość ceny produktu – staje się świadomym odbiorcą działań promocyjnych oraz asertywnym konsumentem 	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa</p>
Reklama – czyli jak wpłynąć na decyzję klienta	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje reklamy – funkcje reklamy – oddziaływanie reklamy na konsumenta – narzędzia perswazyjne w reklamie – kampanie reklamowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie: reklama – dokonuje podziału reklamy ze względu na różne kryteria – odróżnia elementy perswazyjne od informacji zawartych w reklamach – rozumie mechanizm oddziaływania reklamy na konsumenta – analizuje ogłoszenia reklamowe – tworzy proste ogłoszenie reklamowe wg własnej koncepcji 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – spotkanie z pracownikiem agencji reklamowej – metoda projektów – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>11) odczytuje informacje zawarte w reklamach, odróżniając je od elementów perswazyjnych; wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów.</p> <p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>10) charakteryzuje czynniki wpływające na sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa</p>

Majątek w firmie – czyli podstawowe dokumenty finansowe	<ul style="list-style-type: none"> – bilans – aktywa – pasywa – rachunek zysków i strat – rachunek przepływów pieniężnych 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: bilans, aktywa, pasywa, aktywa trwałe, aktywa obrotowe, kapitał własny, kapitał obcy – wymienia elementy składowe aktywów – wymienia elementy składowe pasywów – rozumie zasadę bilansową – zna konsekwencje nierównoważonego bilansu – dostrzega znaczenie rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych dla oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa – dostrzega konieczność rzetelnego i uczciwego wypełniania dokumentów finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – spotkanie z pracownikiem księgowości – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	5. Przedsiębiorstwo. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 3) sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie 5) opisuje (...) wymagania związane z zakładaniem przedsiębiorstwa
Oplacalność działalności gospodarczej – czyli o prognozie rentowności	<ul style="list-style-type: none"> – przychody w przedsiębiorstwie – koszty w przedsiębiorstwie – próg rentowności i zysk – wskaźniki rentowności: wskaźnik rentowności aktywów, kapitału własnego, przychodów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – wymienia przychody możliwe do osiągnięcia przez przedsiębiorstwo – potrafi sklasyfikować i zdefiniować koszty przedsiębiorstwa – oblicza dwoma sposobami próg rentowności – wskazuje zysk lub stratę w przedsiębiorstwie – rozumie pojęcie progu rentowności oraz potrzebę stosowania tego wskaźnika w przedsiębiorstwie – oblicza wskaźniki rentowności: wskaźnik rentowności aktywów, kapitału własnego, przychodów i wskazuje ich wagę w analizie funkcjonowania przedsiębiorstwa – dostrzega ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – studium przypadku – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 7) podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań 2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin
Biznesplan – czyli plan działania mojego przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> – mikro- i makrootoczenie przedsiębiorstwa – elementy biznesplanu – uproszczony biznesplan 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – wymienia sytuacje, w których niezbędne jest stworzenie biznesplanu – charakteryzuje otoczenie przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – odcinek programu <i>Firma</i> – wykład z wykorzystaniem 	5. Przedsiębiorstwo. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje otoczenie, w którym działa przedsiębiorstwo 2) omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
--------------	--------------------	---	----------------	-------------------------------

		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje funkcje biznesplanu w przedsiębiorstwie – potrafi napisać uproszczony biznesplan – rozumie zasadność tworzenia biznesplanu – dostrzega konieczność rzetelnego sporządzania biznesplanu 	<p>planusz lub prezentacji multimedialnej studium przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> – analiza SWOT – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>sposoby ich realizacji</p> <p>3) sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie</p> <p>8) omawia etapy realizacji projektu oraz planuje działania zmierzające do jego realizacji</p>
--	--	---	--	---

Dział 5: Zarządzam przedsiębiorstwem

Menedżer w firmie – czyli o kierownikach słów kilka	<ul style="list-style-type: none"> – kierownicy na różnych szczeblach zarządzania – umiejętności kierownicze – style zarządzania – rodzaje decyzji – algorytm podejmowania decyzji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje kierowników – charakteryzuje obowiązki i umiejętności na poszczególnym szczeblu zarządzania – opisuje różne style zarządzania – ocenia zastosowanie różnych stylów kierowania w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa i przedmiotu działalności – rozumie motywy zastosowania różnych stylów zarządzania – charakteryzuje rodzaje decyzji – omawia etapy podejmowania decyzji tworzy proste drzewko decyzyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – dyskusja – gra symulacyjna (np. <i>Football manager</i> dostępna portalu www.nbportal.pl) – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <p>7) podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach (...)</p> <p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>6) (...) omawia cechy dobrego kierownika zespołu</p>
Współpraca między pracownikami – czyli o pracy grupowej	<ul style="list-style-type: none"> – specyfika grupy – role uczestników grupy – planowanie pracy zespołowej (harmonogram) – wady i zalety pracy indywidualnej i w zespole – zakłócenia w procesie komunikacji między pracownikami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: rola, efekt synergii, syndrom grupowego myślenia – wymienia cechy charakteryzujące grupę – charakteryzuje role grupowe – zna i stosuje w praktyce zasady pracy grupowej – potrafi zorganizować pracę zespołu – tworzy proste harmonogramy pracy – zna przyczyny zakłóceń w procesie komunikacji między pracownikami – dostrzega wady i zalety zarówno pracy zespołowej, jak i indywidualnej, rozumie, z czego one wynikają – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>6) omawia zasady pracy zespołowej i wyjaśnia, na czym polegają role lidera i wykonawcy (...)</p> <p>8) omawia etapy realizacji projektu oraz planuje działania zmierzające do jego realizacji</p>
Negocjacje – czyli o rozwiązywaniu konfliktów	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje konfliktów (koło konfliktów) – zasady negocjacji – wybrane techniki stosowane w czasie negocjacji – konflikt 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: konflikt, negocjacje – wymienia zasady negocjacji – opisuje różne techniki negocjacji – rozumie zasadność stosowania poszczególnych technik negocjacyjnych – rozpoznaje role członków zespołu negocjacyjnego – prezentuje efekty własnej pracy na forum klasy – pogłębia swoją wiedzę i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – dyskusja – odgrywanie ról – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <p>7) identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji</p>

Dział 6: Jestem etyczny

Etyczne przedsiębiorstwo – czyli o uczciwości wobec kontrahentów	<ul style="list-style-type: none"> – etyka – etyczne przedsiębiorstwo – etyczny pracownik – odpowiedzialność wobec pracowników – odpowiedzialność wobec klientów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: etyka, kodeks etyczny, interesariusz, outplacement – dostrzega obszary problemów etycznych w skali przedsiębiorstwa – podaje przykłady etycznych działań przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – drzewko decyzyjne – dyskusja – ćwiczenia utrwalające 	<p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 9) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika (...) 9) charakteryzuje zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie krajowym i międzynarodowym
---	--	---	---	---

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
	<ul style="list-style-type: none"> – przykłady etycznych działań: kodeks etyczny, treningi wrażliwości etycznej, gorąca linia, program Przedsiębiorstwo Fair Play, outplacement 	<ul style="list-style-type: none"> wobec interesariuszy – wskazuje korzyści wynikające z etycznych działań przedsiębiorstwa – rozpoznaje etyczne i nieetyczne działania – rozumie znaczenie uczciwości w pracy i konieczność stosowania zasad etycznych w aspekcie działalności przedsiębiorstwa – prezentuje swoje poglądy na forum klasy – czynnie uczestniczy w dyskusji i poprawnie przytacza argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> – podsumowanie zajęć 	
Mobbing – czyli o terrorze w pracy	<ul style="list-style-type: none"> – zjawisko mobbingu i jego fazy – przykłady działań mobbingowych – obrona przed mobbingiem – sposoby przeciwdziałania mobbingowi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: mobbing, mobber, ofiara mobbingu – rozpoznaje zachowania mobbingowe – dostrzega konieczność obrony przed mobbingiem – zna sposoby przeciwdziałania mobbingowi – dostrzega zależność między własnym postępowaniem a możliwością wystąpienia zjawiska mobbingu – prezentuje solidarność z ofiarami mobbingu 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 9) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika; wyjaśnia zjawisko mobbingu w miejscu pracy oraz przedstawia sposoby przeciwdziałania
Uczciwe państwo – czyli o rozwiązywaniu problemów etycznych	<ul style="list-style-type: none"> – regulacje prawne w gospodarce – etyczne państwo – obszary działalności etycznego państwa – propagowanie wartości społecznych – przejrzysty system prawny – problemy szarej strefy – korupcja – formy korupcji – wskaźnik korupcji – walka z korupcj^a 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie: szara strefa – charakteryzuje obszary działalności etycznego państwa – wskazuje przyczyny powstania szarej strefy w gospodarce – dostrzega konieczność propagowania wartości społecznych, wprowadzenia przejrzystego i prostego systemu prawnego, działań proekologicznych oraz odpowiedniej kontroli ze strony państwa – wyjaśnia pojęcie korupcji – charakteryzuje formy korupcji – podaje przykłady różnych form korupcji spotykanych w życiu codziennym – dostrzega skutki korupcji dla jednostki, społeczeństwa i państwa – dostrzega wagę własnej postawy w walce z korupcją 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – debata – burza mózgów – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 9) charakteryzuje zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie krajowym i międzynarodowym

Dział 7: Widzę problemy ekonomiczne państwa

Rola państwa w gospodarce – czyli czego oczekują obywatele	<ul style="list-style-type: none"> – rola państwa w gospodarce – państwo i jego funkcje – zewnętrzne i wewnętrzne funkcje państwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: subwencja, dotacja, wewnętrzne funkcje państwa, zewnętrzne funkcje państwa, dobra publiczne – wskazuje, jaką rolę pełni państwo w gospodarce – rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne funkcje państwa – wymienia wewnętrzne i zewnętrzne funkcje państwa – dostrzega zależność między funkcjami państwa a wydatkami budżetowymi – interpretuje Wskaźnik Wolności Gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – metoda projektów – dyskusja – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	4. Państwo, gospodarka. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 1) wymienia i charakteryzuje ekonomiczne funkcje państwa 3) przedstawia przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę
Budżet państwa – czyli skąd państwo ma pieniądze	<ul style="list-style-type: none"> – dochody państwa – system podatkowy: podatki bezpośrednie (PIT, CIT), podatki pośrednie (akcyza, VAT) – wydatki państwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: budżet państwa, podatek, wartość dodana, dług publiczny, deficyt budżetowy – zna zasady tworzenia budżetu państwa – potrafi wymienić najważniejsze przychody i wydatki z 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej 	4. Państwo, gospodarka. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 4) wymienia źródła dochodów i rodzaje wydatków państwa 5) wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na gospodarkę^ę

Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
	<ul style="list-style-type: none"> – deficyt budżetowy i dług publiczny 	<ul style="list-style-type: none"> – budżetu państwa – klasyfikuje podatki – rozumie celowość funkcjonowania podatków w państwie – oblicza podatek VAT – dostrzega istotę rzetelnego rozliczania się z podatków – wyjaśnia, jaki wpływ na stan gospodarki ma deficyt budżetowy i dług publiczny 	<ul style="list-style-type: none"> – burza mózgów – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć^{ęć} 	
Inflacja – czyli o sytuacji, kiedy pieniądza jest za dużo	<ul style="list-style-type: none"> – pojęcie inflacji i jej rodzaje – metody walki z inflacją 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie inflacji – klasyfikuje rodzaje inflacji według różnych kryteriów – potrafi odnaleźć informacje dotyczące aktualnego poziomu inflacji w Polsce i na świecie – wie, jakie skutki niesie za sobą inflacja – rozumie wpływ inflacji na obieg okrężny i funkcjonowanie gospodarki – wymienia metody walki z inflacją^ą 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – debata – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć^{ęć} 	4. Państwo, gospodarka. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> 6) charakteryzuje narzędzia polityki pieniężnej 7) identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstania oraz stopy inflacji

Bezrobocie – czyli o niedoskonałości rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> – uczestnicy rynku pracy – osoba bezrobotna – rodzaje bezrobocia – metody walki z bezrobociem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: bezrobocie, popyt na rynku pracy, podaż na rynku pracy – różne rodzaje bezrobocia – wymienia przyczyny powstawania zjawiska bezrobocia – potrafi odnaleźć informacje dotyczące aktualnego poziomu bezrobocia w Polsce i na świecie – oblicza stopę bezrobocia – wymienia warunki, jakie musi spełnić osoba, aby otrzymać status bezrobotnej – zna różne metody walki z bezrobociem – dostrzega zasadność położenia większej wagi na aktywne metody walki z bezrobociem – dostrzega konieczność ciągłego rozwoju własnych kompetencji, aby zminimalizować ryzyko bycia bezrobotnym 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – mapa pamięci – prezentacja wyników pracy grupy – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <p>3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków</p> <p>6. Rynek pracy. Uczeń:</p> <p>1) omawia mierniki i skutki bezrobocia dla gospodarki oraz sposoby walki z bezrobociem</p>
Rozwój gospodarczy państwa – czyli o miernikach ekonomicznych	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost gospodarczy – rozwój gospodarczy – wskaźniki wzrostu gospodarczego: PKB, PKB per capita, PNB – cykl koniunkturalny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: wzrost gospodarczy, rozwój gospodarczy, dobra pośrednie, dobra finalne, nominalny PKB, realny PKB – dostrzega różnice pomiędzy wzrostem a rozwojem gospodarczym – rozumie różnice pomiędzy dobrami pośrednimi i finalnymi – zna podstawowe wskaźniki wzrostu gospodarczego: PKB, PKB per capita, PNB – definiuje PKB, PKB per capita, PNB – zna zasadę pomiaru PKB – wyjaśnia, dlaczego nominalny i realny PKB się różnią – dostrzega ograniczoność wskaźnika PKB przy porównaniu jakości życia obywateli w różnych państwach – charakteryzuje cykl koniunkturalny 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>4. Państwo, gospodarka. Uczeń:</p> <p>2) opisuje podstawowe mierniki wzrostu gospodarczego</p> <p>9) charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce</p>
Dział /temat	Treści kształcenia	Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	Przebieg zajęć	Zapis w podstawie programowej
Dział 8:Dostrzegam światowe tendencje gospodarcze				
Gospodarowanie – czyli o systemach ekonomicznych	<ul style="list-style-type: none"> – cele gospodarowania – systemy ekonomiczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak przebiega proces gospodarowania – charakteryzuje cele gospodarowania 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć 	<p>2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – transformacja gospodarcza Polski – rozwój rynków 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy systemów ekonomicznych – omawia transformację gospodarczą Polski po 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej – gra symulacyjna – podsumowanie zajęć 	<p>gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin</p> <p>3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków</p> <p>5) omawia transformację gospodarki Polski po 1989 r.</p>

Handel międzynarodowy – czyli o korzyściach wymiany międzynarodowej	<ul style="list-style-type: none"> – eksport i import – kurs walutowy – korzyści z handlu zagranicznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: handel zagraniczny, import, eksport, kurs walutowy – rozumie korzyści, jakie płyną z handlu zagranicznego – charakteryzuje poszczególne rodzaje kursów walutowych – potrafi odnaleźć informacje dotyczące aktualnego poziomu eksportu i importu w Polsce i na świecie – pogłębia swoją wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – studium przypadku – burza mózgów – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>4. Państwo, gospodarka. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 8) wyjaśnia wpływ kursu waluty na gospodarkę i handel zagraniczny 10) wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski
Globalizacja – czyli o tendencjach rozwoju gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> – integracja gospodarcza – łączenie przedsiębiorstw – koncerny, korporacje – korzyści z gospodarki globalnej – przykłady światowych centrów gospodarczych i finansowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: integracja gospodarcza, globalizacja, outsourcing, offshoring – wskazuje przejawy globalizacji we współczesnym świecie – rozumie celowość tworzenia przedsiębiorstw wielonarodowych – wymienia cechy przedsiębiorstw globalnych – dostrzega korzyści i negatywne skutki globalizacji – wymienia światowe centra gospodarcze i finansowe – ma świadomość, iż powinien tak kierować swoją karierą zawodową, aby być atrakcyjnym na międzynarodowym rynku pracy – planuje naukę języków obcych 	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do tematyki zajęć – studium przypadku – wykład z wykorzystaniem plansz lub prezentacji multimedialnej – ćwiczenia utrwalające – podsumowanie zajęć 	<p>4. Państwo, gospodarka. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 11) wskazuje największe centra finansowe i gospodarcze na świecie 12) ocenia wpływ globalizacji na gospodarkę świata i Polski oraz podaje przykłady oddziaływania globalizacji na poziom życia i model konsumpcji
Dział 9: Sprawdzam się w działaniu				
Teoria i praktyka – czyli projekty uczniowskie	<ul style="list-style-type: none"> – techniki poszukiwania rozwiązań problemów – planowanie działań – zasady pracy w grupie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna i stosuje techniki twórczego rozwiązywania projektów – stosuje w praktyce zasady negocjacji – planuje działania w grupie – współpracuje w grupie – sporządza harmonogram przedsięwzięcia 	<ul style="list-style-type: none"> – metoda projektów 	<p>1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 5) zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie 8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska <p>5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> 7) identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji 8) omawia etapy realizacji projektu oraz planuje działania zmierzające do jego realizacji